

Universitätsbibliothek Paderborn

Evropeae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Anglia

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1671

Capvt XIII. Pietas & virtus Alumnorum. Exempli, & mißionum fructus in Anglia. Reginæ in illos propter hæc odium. Collegiorum huiusmodi quanta vtilitas. De hoc Romæ statuto Baronij sensus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10773

*Pietas & virtus Alumnorum. Exempli, & missio-
num fructus in Anglia. Regiae in illos propter
hac odium. Collegiorum huiusmodi quanta uti-
litas. De hoc Romæ statuto Baronij sensus.*

CAPVT XIII.

NONDVM Patres curando Collegio semestre dederant, cum in-
credibili fœnore intimæ voluptatis redire ad se labores sense-
runt ex Collegarum institutione. Missis in præsens studiis litte-
raturum, de diuinis ago. Nusquam alibi posse haberi videbantur,
ad excipiendos satus virtutum ingentium dociliores, & paratores. Post
enim præstitum, heroicum illud sanctissimumque iusurandum, quod
Personius præstandum suggesserat, magnos animo versabant spiritus,
magnas alebant cogitationes, totique erant in apparatu Martyrij quan-
doque obeundi quem probe norant nisi virtutum arduarum vslu heroico
non absolui. Verè itaque scriptor egregius, *Collegia cætera, Philosopho-
rum esse Seminaria, Oratorum, Theologiae, Iuris, Canonum, Medicinae: duo haec,
Remense, & Romanum, Seminaria Martyrum.* Cum paulo ante præ-
misisset arces fuisse duas que salutem, & vitam Catholicis in Anglia ser-
uassent. Sermo illis nullus quam de Martyrio dulcior, nullus auditu iucun-
dior. Concionis hebdomadariæ quam in triclinio exercentur, argumenta ferè
de cruciatibus, & morte pro fide Catholica, fortiter perferendis; cre-
bris vero ex Anglia nunciis, de severitate cognitorum, ærumnis custodiæ,
longa fame, suffixis inter vngues & digitos acubus, omnique alia peregrini-
orum tormentorum atrocitate cum audirent, suis in Apostolico agone
sociis inflicta, de mortibus denique tum probrosis, tum terribilibus; at-
dere scilicet toto ore, suspirare, flere, & pia votorum impatientia for-
tem illam beatam sodalibus ciuibus innidere.

Quin & Romæ semper domi habebant præ oculis ex iis aliquem, cuius
aspectus in mentem reduceret, quicquid erat in Anglia summe terribile,
sed iis summe optabile rango nunc solùm annum æui octogesimum & se-
quentem, quibus inter Collegij alumnos censebatur nobilis adolescens,
ad omnem ignominia, doloris, & impietatis barbariem pro Catholico
nomine inuitus. Hic tora Londino crata infami diu raptatus, postque
contusum fustuario crudeli totum corpus, & pertusas ferro candenti au-
ticulas, acerbissimi carceris longa fuerat graueolentia maceratus, ne autem
de more

de more suspensus quadratim secatetur, vna obliterat crudelitatis nota si tam atrociter in tantæ reum constantia puerum saeviretur, sernatur igitur illi vita velut reo quidem Papisticæ perfidiæ, sed puer; nec sui sat compoti. Romam venit triumphans, magno illis alumnis exemplo futurus, virtutis in tenera etiam ætate virilis, planèque consummatæ.

Alterum negata iuridice dignitas capit is quam in Ecclesiam Angliæ Regina sibi arrogabat, in specum lutoam subterranei carceris damnata, vbi articulares cruciatus toto corpore contraxit acerrimos, nihilo tamen quam ante timidior, post iteratam saepius grandinem colaphorum, minas spreuerat præsentes, & truces lethalis æquale, ac demum tanquam refractarius, & pertinax puer extra Angliam fuerat electus. Alij triduum inuera pependerant summis tantum humeris solo nitentibus; quidam ad patris saevitiam, & matris lacrimas inflexi, fugere, ac pelli maluerant quam hæreticum aliquid simulare, hos omnes benignè collegerat Seminarium Romanum. Præter quos etiam parentis schismatici reuertentia inhibitus puer, profiteri Catholicum non audebat; sed illam repentè audiens Christi vocem, *Qui amat patrem & matrem plus quam me, non est me dignus*, auditio citius Romam iter aggressus in Seminarium conuolarat. Alter parentum illustrium unicus, & magnis conditionibus iam sponsus, diuino interius monitu suorum Romæ Sodalium conditio nem iis prætulerat, & sponsa, dote, patrimonio opulento, nuptiarum pompa, spebusque suorum magnificè fortiterque delusis, in Seminario Rom. cubiculi angulum adamatarat. Ab his, & alio Thomæ illius Morice lebratissimi pronepote, tantus iniectus est Sodalibus reliquis ardor Catholicæ fidei reparandæ, vt septennium studiorum, impatientes moræ contraherent, & morum Theologia contenti, suscepto mox Sacerdotio in suam Angliam reuolarent. Nec deerant è Conuictoribus qui hoc igne accensi, vtricò iusurandum vitamque ambient alumnorum, spe & ipsi iucunda potundi beatum cum iis pro Christo exitum. Et verò illo potiti sunt non pauci, quorum protestant Romæ in Seminario Anglorum depictæ imagines. Sunt enim Romæ, tacitis in præsens aliis, quas omnis generis caritas, & magnificentia committat, aulæ duæ, longè aliis spectabiliores, dum ne oculi desint, quibus illas dignum est inspici. Altera in collegio Anglorum; in Germanico altera. Tabulis utraque cingitur vicorum illustrium ad nativitatem similitudinem expressis qui ex eorum disciplina haec tenus prodierunt. Propositi quidem utrobique unius, quod non est aliud præter Ecclesiæ sacrosanctæ peculiare obsequium, in fulcienda promouendaque eius fide; operis verò admodum diuersi, tametsi hæc ipsa diuersitas suum habeat quendam sibi proprium decorum, & elegantiam: in Germanico spectantur homines honorum gradibus insignes, etiam eminentissimis, qui religionis veræ finibus proferendis, & integritati eius, dignitatique sustentandæ authoritatem intrepidam, strenuam doctrinam, & clara viuendi exempla in Germania, & Hungaria contulere. Anglos alia discernunt insignia, manicæ, compedes, carnifi-

cum laquei, apertum ferro pectus, & per capaces vulnerum hiatus riui sanguinis; eoram pars minima quæ morti prælaserunt, & comitata sunt mortem à Sacerdotibus eius Collegij alumnis quadraginta, & uno inuicto robore toleratam, nam quos ingeniosa barbaries exquisitis torsit suppliciis; quos cruciabili carcere, multis annis sepultos tenuit; quos bonis exutos, in æternum egit exilium, nequaquam istis annumero, & numerabantur multis inde ab annis supra centum. Sed neque istis accenseo, multos magnique nominis scriptores, qui claris ingenij sui laboribus animarum salutem, & rem Catholicam magnopere iuuerunt. Illorum sole spectantur effigies, quos eò extulit charitatis suæ sublimitas ardua, ut animas suas pro amicis, & inimicis darent; Magnum in angusto, Ecclesiæ gloriis theatrum; magnum Anglicæ illi iuuentuti mentis heroicæ stadium, & expectandi post laboriosos literarum, & virtutum sudores præmij documentum, crucis nimirum perpetuæ, mortisque demum in cruce obeundæ. Quare dignus audiri, sapiens inter Anglos scriptor, Elizabethæ rabiem exprobrans, qua eius Ministri pergebant crudeliter in hos alumnos saeuire, ac furere. Ecquando, inquit, auditum, aut lectum, nobiles iuuenes, ut plurimum diuites, domi saltem suæ commodè habitos, religionis vnius studio inuoluntaria exilia currere. Abdicataque cum charis omnibus patria, intentatas discedentibus tormentorum minas, positaque in oculis, terræ marisque pericula spernere, cum omni nudorum exulum egestate? istinc verò elapsis, cuiusmodi animus? num dolens? num facti pœnitens? num amissa suspitans? aut legum vestiarum & crudelitatis remissionem vel negatam rogans, vel quod maximè velletis, oblatam admittens? At ne faxit Deus, hoc se ab iis obtentum à quoquam iactari. Vestrum inde procul, & parentum securi, siue iam arbitri, vitam scilicet agunt iuuenili ambitu, & discinctis otiosis solutam? quin imò, virtus & literæ, sub arcta exercentium disciplina, illorum sunt, & ludus & labor; in iis durant constanter, quoad vtrumque integrè assèquantur. At enim cui bono? & inde quid spectant? quas honorum opumve blanditias? nempe hoc vnum in patriam regredi, totosque se illic seruandis suo periculo, sudore, morteque adeo, suorum animis impendere. Tuos Elizabetha! eculeos, tua patibula, tuas repetunt quæstiones, & mortes; non coacti, non ducti, Deum vnum secuti, conscientiam, & horramenta intime pietatis, Anglorum calamitatibus, & sempiterno exitio consulentes.] post quæ animum legentis reflectens author, subdit manifestè hic Dei digitum eminere quem in Mosis prodigiis agnouit Pharao; in his tametsi maioribus, & perpetuatis diutiis, Elizabethæ tribunal agnoscerem noluit.

Bis enim quotannis vere, & autumno mos erat in Angliam remitti alumnos Sacerdotes, qui Theologiæ explerant cursum, idque resla euidenter probari, quod de huiusmodi Seminariis Anglorum Eminentissimus Bentiuolius retulit; tyrcinia belli esse, vbi ex propria disciplina Christi milites singuntur, propugnaturi Catholicum nomen in Anglia,

& causam, tanto violentius & fraudulentius ab aduersariis oppugnandum, quanto minus in illam habent iuris & aggressionis legitimæ. Quas inter illorum aggressiones ponit, discordia semina quibus religiosos à clero diuellere nisi sunt, de quo erunt nonnulla inferius, pluribus tacitis notanda. Porro ex mille tūm Alumnis tūm conuictoribus Anglicani huiusc Collegij, aliquot centena suam in Angliam hactenus redire; quo fructu, iam inde ab annis octoginta mirabatur Alanus Cardinalis, exprimebatque omnis sexus & ætatis; Orthodoxorum simul, & Protestantum conuersione inexplicabili, & toto se regno porridente. Tenerè animo afficiebantur summi Pontifices cùm interdūm ad decem felici eorum adprecatione fortunari suum in Angliam redditum poscebant, hoc est in media quæ tunc præcipue ardebat suppliciorum incendia. Clemens octauus, Collegij Anglici tutela vicaria pro Cardinali Cajetano olim biennium perfunctus, vnum audiens ex Alumnis, cuius lingua Sodalium omnium vultus & animus loquebatur martyria & cruces anhelantem, non tenuit lachrimas, iisque mox ab se dimissis in fletum vberem protupit.

Nec verò interim dum se parant ad cruentam vineam sudore, & sanguinem rigandam, otiosam tantum, in longinquum illi nauabant operam. Notauit ex Patribus non nemo Anglos annis tribus & decem, trecentos fuisse ab iis ad Ecclesiam reuocatos, in quibus etiam authoritatis summae viri, qui dum suos Romæ salutant visuntque populares, eorum pietate, omnique viuendi ratione sic moliebantur, ut Patrum subinde placida consuetudine errorem dedocti, hæresim eiurarent.

Ob hæc nihil mirum si Elizabetha finem fecerit nullum, erecta Romæ & alibi Anglorum Collegia lethalibus odiis, calumniis, fraudibus infestari, & Romæ potissimum educatos, modis omnibus arcere Anglia; subrepentiū nihilominus in illam præoccupare latebras; indagare cuniculos, proditores submittere, qui iunctis sensim amicitiis familiaribus expiscarentur ex iis tūm vera, tūm adscititia nomina, staturam, vultus, & habitum corporis, ut cui primum in Anglia portui applicuisse illos contingenteret, inde tot inditiis deprehensi, ad furcam illico raperentur. Quod quanto sit curiosius in Societatis Patres obseruatum, suo loco dicetur.

Nunc addo viros sapientissimos, & experientissimæ ac diuturnæ in propaganda fide prudentiæ censere, nullum ad hoc maius & efficacius excogitari posse præsidium seminariis iuuenum ex eadem gente quæ suscipitur iuuanda, quos patriæ amor & lingua, & ciuilis usus facile occulant, dum sacris ministeriis incumbunt. Hoc si praesidio Norvegia, Dania, Suecia, Saxones, Palatinus Reni minimè caruissent, vnde illis nouæ quotannis venissent suppetiæ ad erigendam illic, & sustinendam veram fidem; forte nunc saltem frui pace tranquilla sineretur, vbi nec pedem figere sinitur. Quare Dei fuit in Angliam amor singularis, Collegiorum eiusmodi sex in Hispania, Belgio, & Romæ fundatio, quibus Societas, &

lac præbuit sanctæ educationis, & exempla inuidæ pro Ecclesia mortis. Haud putem profectò absque dinino factum consilio, quod possit alioqui videri fortuitum, ut primus è Societate P. Edmundus Campianus, cum primo Romani Anglorum Collegij alumno Roberto Seruuino miscuerit sanguinem, eodem & loco & patibulo, & mortis genere necatus, omen piæ nostrorum, & Anglorum in Religionis defensionem concordia. Claudit argumentum Magni Baronij illustris notatio ad diem Thomæ Cantuariensi bis martyri lacerum. [vide se metuit seculum nostrum hac ex parte felicissimum, quamplurimos Thoma, sanctissimos Sacerdotes, aliisque nobilissimos viros Anglicanos, ampliori (licet dicere) martyrio coronatos, duplicitisque tituli coronis auctos; cùm tot non solum ut Thomas, pro Ecclesiastica libertate, sed pro fide Catholica tuerenda, restituenda, & conseruanda, nobilissimo martyrio occubuerint, ut inter alios quos nuper sancta Societas IESV, velut agnos innoxios in sacris septis, sanctis eruditionibus ad martyrium, acceptissimas Deo hostias lagenauit; quos Romanum; quos Remense sacra Collegia, quæ dixerim celsas turres à facie Aquilonis, & fortissima propugnacula fidei, emiserunt ad triumphos, prouexerunt ad coronas. Maëste animo, maëste virtute; Anglicana iuuentus, quæ tam illustri militiae nomen dedisti, ac sacramento sanguinem spopondisti: æmulor sanè vos Dei æmulatione, cùm vos martyrij candidatos, ac nobilissimæ purpuræ Martyres designatos adspicio: compellor & dicere, moriatur anima mea morte iustorum, & fiant nouissima mea horum similia.] Hoc Eminentiss. Cardinalis iudicium. Reducet identidem sub stylum hæc seminaria gestarum rerum occasio; nunc Societatem videamus iam Anglia proximam, imo quod mirum, iam tūm in Anglia, cùm in eam pedem nondum intulisset.

Societas